

Ρίτσαρντ Φορντ: σε μία κοινωνία ευμάρειας όλα μοιάζουν προβλέψιμα, όμως τίποτε δεν είναι

Πρωταθλητής των μικρομεσαίων

ΝΙΟΥ ΤΖΕΡΣΕΪ, 2000. ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ, ΜΠΟΥΣ ΚΑΙ ΓΚΟΡ. ΠΑΡΑΜΟΝΕΣ ΤΗΣ ΓΙΟΡΤΗΣ ΤΩΝ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΩΝ. ΕΝΑΣ ΜΕΣΗΛΙΚΑΣ ΜΕΣΙΤΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΖΕΙ ΤΙΣ ΕΚΓΛΗΞΕΙΣ ΤΗΣ - ΥΠΟΤΙΘΕΤΑΙ ΗΡΕΜΗΣ - ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΤΗΤΑΣ. ΑΣΘΕΝΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ. Ο ΡΙΤΣΑΡΝΤ ΦΟΡΝΤ, ΜΙΑ ΠΑΤΗ ΖΩΗ ΣΤΑ ΠΡΟΑΣΤΙΑ. ΕΚΕΙ ΠΟΥ ΟΛΑ ΜΟΙΑΖΟΥΝ ΗΣΥΧΑ ΚΑΙ ΤΙΠΟΤΕ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ

Ο Ρίτσαρντ Φορντ έπασχε ως παιδί από ελαφρά δυσλεξία. Στις συνεντεύξεις του επιμένει στο γεγονός, ότι το συγκεκριμένο πρόβλημα τον έκανε προσεκτικότερο αναγνώστη. Έτσι κατέληξε να σπουδάσει δημοσιογραφική γραφή, με δάσκαλο τον Ντοκτορόου, και εντέλει να διδάξει στο μεταπτυχιακό μάθημα της δημοσιογραφικής γραφής στο Πανεπιστήμιο του Δουβλίνου.

Ο Ρίτσαρντ Φορντ έγραψε μυθιστορήματα και διηγήματα. Η πολυσυζητημένη τριλογία του αφορά τη ζωή στα προάστια. Ο ήρωάς του, ο Φρανκ, υπήρξε φέρελπης συγγραφέας που κατέληξε αθλητικογράφος (The sportswriter, 1986), επέζησε από τον θάνατο του εννιάχρονου γιου του και το διαζύγιο που ακολούθησε (Independence Day, 1996) και βρέθηκε στα πενήντα πέντε του με οίτης ακινήτων, με καρχίνο του προστάτη, παρατημένος από τη δεύτερη γυναίκα του.

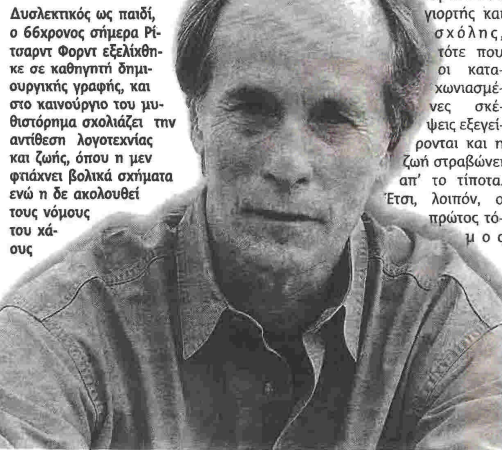
Δυσλεκτικός ως παιδί, ο 66χρονος σήμερα Ρίτσαρντ Φορντ εξελίχθηκε σε καθηγητή δημοσιογραφικής γραφής, και στο καινούργιο του μυθιστόρημα σχολιάζει την αντίθεση λογοτεχνίας και ζωής, όπου η μien φτάνει βολικά σχήματα ενώ η δε ακολουθεί τους νόμους του κόσμου

Χάος με φυγόκεντρες δυνάμεις

Πολιτική, ασθένεια, οικογένεια. Αυτά είναι τα τρία μεγάλα θέματα, γύρω από τα οποία ο αφηγητής απλώνει τη μακράς πνοής διήγησή του. Η σχέση γονιών - παιδιών, η συζυγική σχέση, η σχέση των πρώην συζύγων, το νεκρό παιδί. Ο καρκίνος, η χημειοθεραπεία, η ζωή μετά την αρρώστια. Η πολιτική πληθιότητα, ο πολιτικός φανατισμός, η Αμερική των προαστίων, η Αμερική του Νιου Τζέρσεϋ, του «παγκόσμιου πρωταθλητή των μικρομεσαίων». Η λουστρασιόν Αμερική της Νέας Υόρκης - του Γκόθαμ, όπως επιμένει να την αποκαλεί ο αφηγητής. Με ελαφρύ κυνισμό και ειρωνεία, η οποία προκύπτει από πολλά καλά ανθρώπινη εμπειρία, ο αφηγητής περιγράφει, προβλέπει, εκτιμά καταστάσεις. Αποτυπώνει μια κοινωνία πλούτου και πολιτιστικής ευμάρειας, όπου όλα μοιάζουν προβλέψιμα, όμως τίποτε τελικά δεν είναι. Ο αφηγητής επιμένει να κλείνει το μάτι στον αναγνώστη. Συνικά, συγκρίνει τη λογοτεχνία με τη ζεστή ζωή. Η λογοτεχνία φτάνει βολικά σχήματα, επιμένει ο αφηγητής, η ζωή ακολουθεί τους νόμους του κόσμου. Αυτό το χάος με τις φυγόκεντρες δυνάμεις του επιχειρεί να αποτυπώσει ο αφηγητής. Το τίθασεύει, αλλά δεν το οργανώνει. Εκεί νομίζω πως βρίσκεται το αναγνωστικό δόλωμα - και το συγγραφικό επίτευγμα.

Όταν οι κατακλιμασμένες σκέψεις εξεγειρόνται, η ζωή στραβώνει από το τίποτα. Από εκεί αρχίζει ο Ρίτσαρντ Φορντ και στο καινούργιο του μυθιστόρημα που βράζει από υπόγειες εντάσεις, συνδέει την οικογένεια, την ασθένεια και την πολιτική με μια Αμερική που προτιμά τον Τζορτζ Μπους από τον Άλ Γκορ (φωτό κάτω). Η σκηνή είναι από τις «Νοικοκυρές σε απόγνωση»

Ο Φρανκ είναι ο μέσος Αμερικανός. Καθημερινός άνθρωπος, γεμίζει την αφήγησή του με κάθε είδους αφορισμούς, που δίνουν το ανθρώπινο στίγμα του. Ο Φορντ εστιάζει στη ζωή του Φρανκ σε περιόδους γιορτής και σκόλη, τότε που οι κατακλιμασμένες σκέψεις εξεγειρόνται και η ζωή στραβώνει απ' το τίποτα. Έτσι, λοιπόν, ο πρώτος τόμος της τριλογίας εκτυλίσσεται το Πάσχα, ο δεύτερος την 4η Ιουλίου και ο τρίτος την περίοδο της γιορτής των Ευχαριστιών.

Μέσα σε ένα τρίμηνο, Τρίτη, Τετάρτη και Ημέρα Ευχαριστιών, ο αφηγητής απλώνει την ογκωδέστατη πρωτοπρόσωπη αφήγησή του. Μέσα στη χαλαρή σύνδεση επεισοδίων που αποδίδουν την αποσπασματικότητα και τη φυγόκεντρη ορμή της ζωής, όμως καταλήγουν να συγκροτούν πλοκή, χωράνε: μια κηδεία, μια έκρηξη βόμβας, μια αυτοκτονία, μια ένοπλη επίθεση, μια κατεδάφιση, το σπάζσιμο ενός αυτοκινήτου, καβγάδες, υπόγειες εντάσεις και χαρές. Πιο αναλυτικά, τα πράγματα έχουν ως εξής: ο πενήνταπεντάχρονος Φορντ είναι μεσίτης ακινήτων. Πάσχει από καρκίνο του

Richard Ford
Η ΧΩΡΑ, ΟΠΩΣ ΕΙΝΑΙ
 ΜΤΦ ΣΠΥΡΟΣ ΤΣΟΥΤΚΟΣ,
 ΕΚΔ. ΠΑΤΑΚΗ 2009,
 ΣΕΛ. 735

προστάτη. Έχει υποστεί χημειοθεραπεία. Η δεύτερη γυναίκα του, η Σάλλυ, τον έχει εγκαταλείψει για να ζήσει στη Σκωτία με τον χαμένο για δεκαετίες πρώην σύζυγό της. Η πρώτη γυναίκα του Φρανκ, η Αν, σε μια κρίση ελέους, τον προσεγγίζει προτεινώντας να τα ξαναβρούνε. Ο Φρανκ βιώνει μια ήπια κατάθλιψη. Του λείπει η Σάλλυ. Θέλει ξανά πίσω τη ζωή του. Μπλέκεται, χωρίς να το θέλει, σε μια βωβιστική επίθεση σε νοσοκομείο. Θεωρείται ύποπτος.

Δεύτερο επίπεδο
 Λεσβίες, μπαρ, φιλανθρωπία, παλιές ερωμένες. Επιδειξίς σπιτιών, συναντήσεις με πελάτες, συναντήσεις με αγνώστους. Η έξυπνη και

φωραία κόρη του Κλαρίσα. Ο γιος του Πολ, με τη μονόκερα αρραβωνιαστικιά του. Οι αφολλομένοι γείτονες.

«Οι πανεπιστημιακοί θα πουν πως αν απαντήσεις να στο φοβερό ερώτημα του θανάτου είναι το ίδιο με το αν απαντήσεις όχι, και πως όσα πράγματα φαίνονται διαφορετικά είναι στην πραγματικότητα πανομοιότυπα - πως μόνο η ανάγκη μας ξεχωρίζει την ήρα από το στάρι. Φυσικά, σαν νεκροζώντανοι που είναι έτσι σκέφτονται». Οι σκέψεις του πρωτοπρόσωπου αφηγητή σε ένα πρώτο επίπεδο ακούγονται ως αφορισμοί, όμως ο τρόπος που σιγά σιγά δομοούνται οι συμπάθειες, οι αντιπάθειες, οι εμμονές και η ιδιόλεκτος του Φρανκ δείχνουν πως οι σκέψεις αυτές έχουν ένα δεύτερο, αφηγηματικά δολιότερο επίπεδο. Σ' αυτό το δεύτερο επίπεδο αποτυπώνεται η ιδιοπροσωπεία του αφηγητή.

Ο Φορντ είναι φανατικός δημοκρατικός. Οι εκλογές έχουν παρελθεί, ο Μπους έχει νικήσει τον Γκορ, όμως ο Φορντ αρνείται να ξεκολλήσει από τον προφυλακτήρα του το αυτοκόλλητο που δηλώνει τις πολιτικές του πεποιθήσεις. Είναι Νοέμβριος του 2000 και υπάρχουν πολλές εκκρεμότητες στην πολιτική της χώρας.